PATVIRTINTA
Druskininkų Mikalojaus Konstantino
Čiurlionio meno mokyklos direktoriaus
2026 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V1-124

Druskininkų M. K. Čiurlionio meno mokykla

ANTRO INSTRUMENTO (FORTEPIJONO)

UGDYMO PROGRAMA

PROGRAMĄ PARENGĖ:
A.Vilčinskienė
I.Bieliukienė
S.Milušauskaitė
J.Bujokienė
N.Kalvaitienė
D.Juškevičius
E.Lomot
T. Olšauskas

Druskininkai
2026 m.

ĮVADAS

Viena iš ugdančio meno šakų yra muzika, kurios pažinimo pagrindų yra mokoma muzikos mokyklose. Baigę muzikos mokyklas jaunuoliai tampa kūrybiškesni, labiau savimi pasitikintys. Muzikos pažinimas suteikia jiems drąsos kurti idėjas ir kurybiškai mąstyti.

Per antro instrumento (fortepijono) pamokas mokiniai be skambinimo technikos, mokomi apibūdinti skambančios muzikos nuotaiką, charakterį, ugdo jausmų kultūrą. Supažindinami su elementariomis muzikos teorijos sąvokomis, suteikiama žinių apie įvairių epochų, šalių, stilių muziką ir muzikos instrumentus. Moko vaikus grožėtis muzika, jos ritmu, intonacijomis, sąskambių ir tembrų, žanrų ir formų įvairove, skatina muzikinį vaikų kūrybiškumą, ugdo grojimo fortepijonu techniką.

Programos paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento (fortepijono) muzikavimo patirtį.

Programos mokymo trukmė – 4 metai, 1 valanda per savaitę (I mokymo metai – 34 val., II mokymo metai – 34 val., III mokymo metai – 34 val., IV mokymo metai - 34 val.).

TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Dėstomas dalykas – antras instrumentas (fortepijonas).

Tikslas:

- suformuoti pianistinio mąstymo principus bei išmokyti pagrindinių skambinimo fortepijonu įgūdžių.
- puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento (fortepijono) muzikavimo žinių ir įgūdžių.

Uždaviniai:

- sudaryti galimybes styginių, liaudies instrumentų, pučiamųjų, mušamųjų instrumentų ar dainavimo specialybę pasirinkusiems mokiniams pažinti fortepijono instrumentą;
- ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju instrumentu (fortepijonu) įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;
- ugdyti mokinių sceninę kultūrą ir poreikį saviraiškai;
- ugdyti kūrybingą, iniciatyvų, atsakingą žmogų, gebantį suvokti muzikos vertybes bei noriai muzikuoti.

Antrojo muzikos instrumento (fortepijono) turinio apimtis:

- muzikos kūrinių fortepijonu atlikimo technikos lavinimo pratybos - instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;
- muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų, pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
- rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 skirtingo charakterio kūriniai.

Metodinės nuostatos:

- individuali pamoka.

Įgyvendinant programą ugdomos šios kompetencijos:

- kultūrinė;
- kūrybiškumo;
- pažinimo;
- socialinė, emocinė ;
- sveikos gyvensenos.

Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu (fortepijonu) įgūdžių formavimas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu (fortepijonu) patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinį antruoju instrumentu	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti grojimo antruoju muzikos instrumentu (fortepijonu) įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. Suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajausti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinaminius ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje	
Esminis gebėjimas – koncerte pasirinktu instrumentu atlikti programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu (fortepijonu) įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu (fortepijonu).

UGDYMO PROGRAMOS TURINYS

I mokymo metai

Programos apimtis: 34 val.

Pagrindinis tikslas: suformuoti pradinius pianisto technikos įgūdžius.

Siektini rezultatai:

- skirti pagrindinius, dažniausiai pasitaikančius, kūrinių charakterius;
- pažinti smuiko ir boso raktų natas;

- atpažinti ryšį tarp natų žymėjimo penklinėje ir jų atlikimo klaviatūroje;
- įgyti bendrų žynių apie atliekamų kūrinių autorius;
- valdyti *non legato, legato*, staccato štrichus;
- atliekant kūrinį valdyti pagrindinius dinamikos ženklus **f, p, mp, mf, cresc., dim.**

Atsiskaitymo būdai:
I pusmetis. Atsiskaitymas neprivalomas. Dalyvavimas Kalėdiniame koncerte, pagal galimybes.
II pusmetis. Kontroliniame koncerte atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai.
Antras kūrinys atsiskaitomas klasėje.

Vertinimo kriterijai: atliekamų kūrinių charakterio ir metro pojūtis, teisinga aplikatūra, dinamika.

II mokymo metai

Programos apimtis: 34 val.

Pagrindinis tikslas: tobulinti grojimo antruoju instrumentu (fortepijonu) įgūdžius.

Siektini rezultatai:

- melodijos sandaros suvokimas: motyvas, frazė, sakinys, periodas;
- žinios apie atliekamų kūrinių autorius;
- skirtingos artikuliacijos technikos tobulinimas skirtingose rankose;
- grojimo technikos įgūdžių tobulinimas.

Atsiskaitymo būdai:
I pusmetis. Kalėdinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai.
II pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai.
Antras kūrinys atsiskaitomas klasėje.

Vertinimo kriterijai: melodijos raiškumas, akompanimento ir temos santykio balansas, dinaminės linijos vystymas, ritmas, skirtingų štrichų atlikimas, charakteris.

III mokymo metai

Programos apimtis: 34 val.

Pagrindinis tikslas: toliau tobulinti grojimo antruoju instrumentu (fortepijonu) įgūdžius.

Siektini rezultatai:
- individualus emocinis santykis su atliekamu kūriniu;
- bendros žinios apie atliekamų kūrinių autorius;
- pagrindiniai muzikiniai terminai bei jų pritaikymas atliekamuose kūriniuose;

- atlikimo technikos įgūdžių lavinimas.

Atsiskaitymo būdai:
I pusmetis. Kalėdinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai.
II pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai.
Antras kūrinys atsiskaitomas klasėje.

Vertinimo kriterijai: frazavimas, ritmo pojūtis, dinamika, kūrinio charakteris, garso kultūra.

IV mokymo metai

Programos apimtis: 34 val.

Pagrindinis tikslas: tobulinti grojimo antruoju instrumentu (fortepijonu) įgūdžius, įtraukiant sudėtingesnes technines užduotis. Pasiruošti baigiamajam akademiniam koncertui.

Siektini rezultatai:
- pagrindinės kūrinio tonacijos pojūtis;
- įvairios atlikimo technikos lavinimo užduotys;
- skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas;
- kūrinio charakterio perteikimas.

Atsiskaitymo būdai:
I pusmetis. Kalėdinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai.
II pusmetis. Baigiamasis akademinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai.
Antras kūrinys atsiskaitomas klasėje.

Vertinimo kriterijai: melodinės linijos išraiškingumas, ritmo pojūtis, dinaminio plano perteikimas , kūrinio charakterio suvokimas, atlikimo technikos įvairovė.

Rekomenduotina literatūra I-IV mokymo metams

Rekomenduojami pradžiamoksliai:

Vaida Purlytė. Forte-Piano, - „Druka“ spaustuvė, Klaipėda, 2017
Agnieszka Lasko „Fortepian pierwsca klasa“, - Euterpe, 2015
John Thompson. First nursery rhyme, - The Willis company, 2020
J.Gančia “Besišypsančios natelės“,- Sophia, 2020
D.Agay „Pirmieji grojimo metai pianinu“,- Stone Willage, 2019
Violeta Jucevičienė. Mokausi skambinti fortepijonu, - „Technologija“ spaustuvė, 2018
Bogutaitė Dėdinienė N. Pianino pamokos, K., J. Petronio leidykla, 2000
Bastien J. S., Bastien J. Bastien Piano Basics, YOUNG BEGINNER, -San Diego, California, U. S. A. 1999
E.Tereschuk. 10 lengvų etiudų. Kiev, 2022

GAMOS

Kasmet skambindamas vis sunkesnius kūrinius, mokinys susiduria su sudėtingesnėmis technikos formomis. Tai įvairūs melodiniai vingiai, sudėtingi ritminiai epizodai, gamos pobūdžio judėjimas. Skiriant kūrinius, mokiniams pateikiami pratimai analogiški kūrinyje esantiems techniniams epizodams. Svarbią reikšmę šiame etape turi gamų grojimas. Tai padeda stiprinti pirštus, jų bėglumą, rankos poziciją.

GAMŲ REIKALAVIMAI

Mokymo metai	Mažorinės	Minorinės	Chromatinės	Arpedžio	Akordai
I	I-pusm. C vienoje okt. atskiromis rankomis. II-pusm. G,F per dvi oktavas atskiromis rankomis.	a-moll per 1okt. atskiromis rankomis. II- pusm. e,d – atskiromis rankomis per 1okt.		Trumpi 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis.	Tonikos 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis.
II	C,G,D,F, per 2 okt. II-pusmetį tos pačios gamos abejomis rankomis. .	a,e,d,g (nat., harm., melod.) per 2 okt. atskiromis rankomis. II pusmetį – tos pačios gamos abejomis rankomis.		Trumpi 3 garsų su apvertimai atskiromis rankomis.	Tonikos 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis. II pusmetį – abejomis rankomis.
III	Gamos iki 3-jų ženklų abejomis rankomis per 3 oktavas.	Gamos iki 3-jų ženklų abejomis rankomis per 2 oktavas.		Trumpi 3 garsų su apvertimais abejomis rankomis.	3 garsų su apvertimais abejomis rankomis. II pusm. 4-ių garsų atskiromis rankomis.
IV	Gamos iki 4 ženklų per 4 oktavas.	Gamos iki 4 ženklų per 2 oktavas.	Atskiromis rankomis per dvi oktavas.	4 garsų arpedžio atskiromis rankomis.	4 garsų su apvertimais atskiromis rankomis.

Vertinimas

Mokiniai akademinių koncertų metu vertinami 10 balų sistema. Pamokose mokytojas naudoja formuojamąjį vertinimą, pusmečio ar metų pabaigoje – diagnostinį, apibendrinamąjį vertinimą.

Akademinių koncertų, baigiamojo akademinio koncerto vertinimo lentelė

Programos atlikimo ir mokinio skambinimo įgūdžiai	Vertinimai (+ -)
1.Teksto tikslumas.	
2.Kūrinio charakterio perteikimas.	
3.Metro pulsacijos pojūtis.	
4.Judesių laisvė, pirštų miklumas.	
5.Kūrinio formos pojūtis.	
6.Artikuliacijos aiškumas.	
7.Garso atlikimo kultūra.	
8.Rankų ir kūno koordinacijos valdymas.	
9.Meninės išraiškos galimybės.	
10.Techninių įgūdžių įvairovė.	

Kūrinių, rekomenduojamų išmokti per metus, kiekis

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Pjesė	Stambi forma	Viso
I m.m.	I	Lietuvių l.dainelės, nedidelės apimties kūrinėliai				4
	II	1		1-2		2-3
II m.m.	I	1		1-2		2-3
	II		1	1-2		2-3
III m.m.	I	1		1-2		2-3
	II			1-2	1	2-3
IV m.m.	I	1	1	1		2-3
	II			1-2	1	2-3

BAIGIAMOJO AKADEMINIO KONCERTO VERTINIMO KRITERIJAI:

- Teksto tikslumas;
- Kūrinio stiliaus pojūtis;
- Kūrinio meninio vaizdinio aiškumas;
- Artikuliacijos aiškumas;
- Metro pulsacijos ir formos pojūtis;
- Techniniai įgūdžiai;
- Rankų koordinacijos pojūtis;
- Pėdalo naudojmas.